

EAPC blog

Recerca *La governança del Codi ètic del servei públic de Catalunya. Fonaments i proposta. L'experiència de participar com a mentor institucional en l'equip de recerca* – Isidre Obregon

🕒 21 de novembre de 2023

La recerca *La governança del Codi ètic del servei públic de Catalunya. Fonaments i proposta* respon a una necessitat de coneixement expert plantejada per la Generalitat de Catalunya i canalitzada per l'Escola d'Administració Pública (EAPC) a través del seu programa **EAPC motor de recerca**.

L'octubre de 2021 el Govern de la Generalitat va aprovar el **Codi ètic del servei públic de Catalunya** lliurat pel Comitè per a l'elaboració d'aquest codi ètic. Aquest codi ètic es concep com a codi de valors comú a totes les institucions i persones involucrades en la provisió de serveis públics a Catalunya i té el propòsit de contribuir a generar un estàndard comú d'alta qualitat en la manera de concebre i exercir el servei públic a Catalunya, independentment de l'administració o entitat que el presti.

La Secretaria d'Administració i Funció Pública (SAFP) tenia el repte de fer-lo reconegut i present en la vida pública, i de promoure'n la seva implementació progressiva. La seva política d'integritat es basa en la generació d'una cultura moral, de promoció de valors ètics, de dissuasió i prevenció. Per tant, el protagonisme del codi ètic és clau. La literatura científica alerta dels riscos de no prendre seriosament els codis ètics i remarca la seva transcendència en la generació de confiança. Per tant, calia coneixement expert per acompanyar el procés de decisió entre diverses alternatives d'implementació.

Podria semblar que el plantejament de fons respon al model clàssic d'elaboració de polítiques públiques: necessitat > alternatives > decisió > implementació > avaluació, i també a un model clàssic

Òscar Capdeferro (dir.)
Agustí Cerrillo
Sandra Màrquez
Isidre Obregon
Juli Ponce

La governança del Codi ètic del servei públic de Catalunya

Fonaments i proposta

Generalitat de Catalunya
Escola d'Administració Pública
de Catalunya

d'externalització de la recerca. Tanmateix, en aquest cas, cal posar en valor que el coneixement s'ha produït –tal com fomenta el model de recerca col·laborativa de l'EAPC– de manera iterativa i virtuosa, en un diàleg constant entre l'equip de recerca, la mentoria i l'equip tècnic de la SAFP. Això explica que el resultat de la recerca sigui conjunt: de l'àmbit universitari i de l'Administració, i que l'experiència d'investigació compartida sigui mútuament enriquidora: l'acadèmia pot contextualitzar millor, accedir a dades i informació més precisa, ampliar la recerca qualitativa i concretar les propostes; l'Administració té accés a marcs conceptuals, a evidències i al coneixement expert i internacional més actualitzat, i a prendre decisions de manera informada i amb robustesa metodològica i tècnica.

En aquest cas concret, la sinergia de l'equip mixt de recerca ha generat

fonts d'informació inicialment no previstes, com ara una **enquesta** que ha permès efectuar un diagnòstic potent de l'estat de l'ètica a l'Administració de la Generalitat. També ha valoritzat el bon fer i el coneixement interns, com és el cas de l'aportació dels comitès que formen part de la **Xarxa de comitès ètics de Catalunya**.

Un altre component del model de recerca aplicat, com és la participació dels actors socials afectats per apropar el procés d'investigació i els seus resultats als valors, les necessitats i les expectatives de la societat, ha estat protagonitzat per l'organització **Transparència Internacional** de forma limitada. En el disseny inicial, l'audiència social es va identificar més aviat amb els empleats públics (d'aquí la rellevància de l'enquesta i de l'aportació dels comitès ètics actualment existents). Tanmateix, aquesta dimensió, vista retrospectivament, podria haver involucrat més actors socials que, de manera progressiva, van tenint més protagonisme en la conformació de les polítiques d'integritat.

L'experiència viscuda em permet concloure que el model de recerca col·laborativa de l'EAPC qüestiona algunes idees prèvies. Una és la de gestors polivalents amb coneixements genèrics de caràcter administratiu: actualment, les polítiques públiques tenen un grau elevat de complexitat (models conceptuals, contextos, actors, tècniques específiques, etc.) que recomanen la disponibilitat d'uns equips tècnics experts amb coneixement profund dels continguts. Una altra idea és la d'una especialització funcional entre els que pensen i els que executen: la recerca hauria de ser una

dimensió integrada en els plans de treball de totes les unitats en la qual hom s'hi pot involucrar. Aquest escenari posa de relleu la necessitat de desenvolupar unes competències d'anàlisi, d'autoformació i de recerca més altes en els equips de gestió en un marc de millora continua i de més professionalització en l'àmbit de política concret. També la necessitat de promoure actituds positives enfocades al resultat de la recerca: estar oberts i receptius, qüestionar les pròpies conviccions, proposar, cooperar, aprendre, etc.

Un darrer element del model de recerca col·laborativa de l'EAPC té a veure amb la transferència de la recerca i amb la incorporació de les seves conclusions al procés de presa de decisions. Cal assumir que aquest procés no és tan racional com es pressuposa i que la recerca té uns paràmetres temporals propis (poden passar dos anys entre la formulació de la necessitat i la disponibilitat de l'informe de conclusions). Tot i així, cal assenyalar que els progressos successius de la recerca, poden alimentar positivament el procés de presa de decisions. Per exemple, en el cas concret d'aquesta recerca, s'han pres decisions a partir dels resultats de l'enquesta.

En tot cas, l'experiència personal de formar part d'un projecte de recerca sota aquest enfocament és enormement enriquidora. Cal celebrar que el programa EAPC motor de recerca vagi sumant edicions i que segueixi contribuint, en allò que li és propi, a la millora de la gestió pública i a l'eficàcia i l'encert de les polítiques públiques.

Isidre Obregon

Analista en polítiques d'integritat de la Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques i mentor del projecte de recerca

Fruit del mateix projecte de recerca, l'EAPC ha publicat aquest octubre de 2023 la monografia *La governança del Codi ètic del servei públic de Catalunya. Fonaments i proposta* d'Òscar Capdeferro (dir.), Agustí Cerrillo, Sandra Màrquez, Isidre Obregon i Juli Ponce. La publicació s'ha presentat el 20 de novembre en el marc de la IV Jornada d'ètica pública, al Districte Administratiu de Barcelona.

📖 ÒSCAR CAPDEFERRO, CODI ÈTIC, DIRECCIÓ GENERAL DE BON GOVERN, INNOVACIÓ I QUALITAT DEMOCRÀTIQUES, ISIDRE OBREGON, SECRETARIA D'ADMINISTRACIÓ I FUNCIO PÚBLICA